

אני עובדת בשמים

המארכת הראשונה של „אל-על“ מספרת על טיסותיה

מאת כרמלה מויאל

מארכת כרמלה מויאל
החתן לא בא מן השמיים.

הייתם אומרים לנוסעת שהעבודה מבט לתוך תא הטייס ומצאה שהכסף ריק? היא לא ראתה את טייסי-המשנה, ועל גיורג'י, ההגה האוטומטי, לא שמעה מימיה.

יש נוסעים אדיבים, ויש פחות אדיביים. הדבר תלוי כמובן במידה רבה בכשרם לסבול את תנאי הטיסה. קשה לדרוש מאדם הטס בפעם הראשונה והמרגיש את עצמו ברע לחוס צד המארכת. בדרך כלל יש לי הרושם שהנשים מחזיקות מעמד ביתר קלות מאשר הגברים. משום מה גם הזקנים והזקנות עומדים יפה ב„מבחן“ זה.

זכורני, באחד הימים, נכנסנו ל„כיס“ אויר“ וצנחנו כמה עשרות רגל. נפלתי ארצה, וראשי הנוסעים נתקלו בתקרה. אותם אשר הגשתי להם מגשי-אוכל (המשך בעמוד 13)

עלי להביא אוכל לאחר, לעזור לשני המרגיש ברע, לכסות את השלישי ב"שמכות, לעזור לאם לטפל בהינוקה, להתוכח עם ה„שויצר“ הצעיר המסרב להק את חגורת-הבטחון שלו, ולענות לסקרן הרוצה לדעת בדיוק היכן אנחנו נמצאים, באיזה גובה אנחנו טסים ומה משקל המטוס. יש ואני מטיילת כך שני קילומטרים באוירון הסגור תוך טיסה אחת.

שרים, זקנים ושליחים

הנוסעים? מובן מאליו, הנוסעים צודקים תמיד. לפחות, כמעט תמיד. מה דעתכם על הנוסע המודאג שקרא לי כבהלה רבה כדי להראות לי שהשמך דולף מן הכנפים? המסכן היה בטוח שאנו עלולים לצנוח בכל רגע תהומה. ומה

המטוסים לא התבטלו עוד בשדות התעופה באירופה. האוירון בא, וחזר כעבור שעות מעטות. בבואי לרומא ניתן לי רק לישון יום אחד — שעה שהאוירון המשיך, עם צוות חליפין, את דרכו לפאריס וחזרה — ובערב עלי כבר לחזור עם המטוס ללוד.

שני קילומטרים בשמים

לא פעם שאלוני חברותי בתמיהה — כיצד יכולה את לבזבז עשר שעות

ווחיקי תליאביב זוכרים כיצד היתה אמה של כרמלה מויאל, מחברת רשימה זו, למלכת היופי בתליאביב.

היה זה בימי מהפכת „התור“ כיום הצעירים“ בשנת 1910. הש" לייטס החדשים החליטו להנציח את המאורע ע"י בחירת „סמל החרות“ — היפה בבנות העיר. נבחרה יהודיה צעירה בשם X, שהובלה בחוצות העיר ב" עגלה מכוסה פרחים.

בשינה ברומא, במקום לבלות את הז' מן היקר בעיר שאין בה צנע ושמר- אותה כה נהדרים?

לחברות אלה רגילה אני לענות: נסו נא לעבוד לילה כמארחות באויר- רון, ותרצו גם אתן לישון ברגע שיונח לכן.

האמת היא שהעבודה שלנו אינה קלה כל עיקר. דומני שוהי אחת העבודות המעייפות והמפרכות ביותר שאפשר לתארן. המארכת חייבת לדאוג לכל שלום הנוסעים, בטחונם ומנוחתם מסו- רים לדידה. אסור לי לישון ולנוח.

„באמת היית בציריך?“

„האמנם את טסה לפאריס?“

„ורק לפני כמה שעות היית ברומא?“

שאלות מסוג זה מומטרות עלי עש- רות פעמים ביום, כשאני מופיעה בתל- אביב, לבושה במדי-התכלת היפים בעי- לי פסידהזב. נראה שבעיני צעירות רבות אין תפקיד מקסים ורומנטי מא- שר לטוס על כנפי ה„סקיימאסטר“ ול- שרת את הנוסעים באויר.

אין רומנטיקה

גם אני חשבת, לפני תשעה חד- שים, כאותן נערות תמימות, האם לא יהיה זה שיא התענוגות לטוס בכל שבוע לבירות זרות? האם לא אפגוש אנשים מפורסמים ורומנטיים בתא ה- נוסעים? האם לא אוכל לבלות במקור- מות השעשועים המפורסמים שבעולם?

ובכן, התיצבתי במועד הקבוע, ביו- לי 1949, במשרדי „אל-על“. התכוננתי ל„תחרות-יופי“ חמה, ולכך גם הכינו עצמן, כנראה, שאר המועמדות. הם היו מגונדרות ומאופרות כראוי, כאילו היו מועמדות לתפקיד של כוכב בהוליווד.

המנגל העיף עלינו מבט שטחי והזמין אותנו להתחרות. לא היתה זאת תחרות-יופי, כפי שהננו רגילים לראות בסרטי-יומן. היתה זאת תחרות שונה לחלוטין. נתבקשנו באדיבות רבה להי- כנס למטוס, שהמתין לנו, ויצאנו לטי- סה קלה.

קלה? לא כל כך. הטייס, שהיה כנראה עתוד קרבי ווחיקי, החליט להי- כניח לנו כי גם אוירון כבד בעל ארבעה מנועים מסוגל לתמרן תמרונים. הוא החל לטוס „פיגורות“ — פניות חדות, ירידות פתאומיות, עליות תלולות ו- „שמיניות“.

כעבור דקות מעטות התחילו המוע- מדות הראשונות „להרגיש עצמן ברע“. היופי ההוליוודי נמוג. ה„בוהן“ ישב מן הצד ורשמ לו רשימות. בתום טיסה קלה זו הורדו רוב המועמדות, והשאר, שעמדו במבחן, הוזמנו לטיסה נוספת. יצאנו לשיט ארוך על פני אירופה. בחזורנו נודע לי שנתקבלתי לעבודה.

„מחוק לתחום“

היום הגדול הגיע. החייט עשה את שלו, המדים היו מוכנים, התעודות היו בסדר. באתי לקבל את ההוראות הסופיות, כשלבי מלא צפיה להפתק- אות. שמות רחפו בראשי — פולי-ברז'י, קפה-דה-לאפי, — מקומות רומנטיים מצלצלים.

והנה האפתעה הראשונה. ככובד ראש הוסבר לי כי בשעה שאהיה בחוק- לארץ במדי „אל-על“ אני מייצגת את מדינת ישראל ואת שמה הטוב בעולם. ואחרי הקדמה רבת-רושם זו נמסרה לי- די רשימה ארוכה של מקומות אשר נוכחותי בהן ובקרבתי תהיה בלתי- רצויה בהחלט: פולי-ברגרי, קפה-דה- להפי, ועוד ועוד.

בכל זאת היתה לי האפשרות, לפחות בחדשים הראשונים, להכיר את רומא ופאריס. שהינו במקומות אלה כשלו- שהארבעה ימים בכל טיסה, למדתי בעל-פה את כל עתיקותיה של רומא, עד שנמאסו עלי כהוגן. פאריס מצאה חן בעיני יותר.

אולם עם התרחבות השירותים של „אל-על“ אורגנו כל הטיסות מחדש.

המארחות ריטה רבלי (מימין) וטובה מזרחי „המארכת עובדת ברגליה...“

המארחות כרמלה מויאל (מימין) ומרים גודר „אין רומנטיקה במקצוע...“